

Perhehelvetti palaa

Jyväskylän Ylioppilasteatterin uutuuus on rankkaa katsottavaa

TEKSTI: JUHA MÄKINEN
KUVA: HANS-PETER WECKMAN

KUN Jyväskylän Ylioppilasteatteri ja veteraanihoaja **Eino Airo** yhdistävät voimansa, voi katsoja varautua keskimääräistä rankempaan teatterikokemukseen.

Lokakuun 17. päivänä ensi-iltansa saava *Tulikassvot* on Airon toinen ohjaustyö JY:lle. Neljä vuotta sitten nähtiin Airon ohjaus **Jussi Parviaisen** näytelmästä *Akka*.

Tulikassvot jatkaa Akassakin nähtyä perhehelvetin kuvausta. Tällä kertaa tarjolla on inestistä ja pyromaniaa sotkuisessa vyyhdessä, joka etenee väijäämättä ikävää loppua kohti.

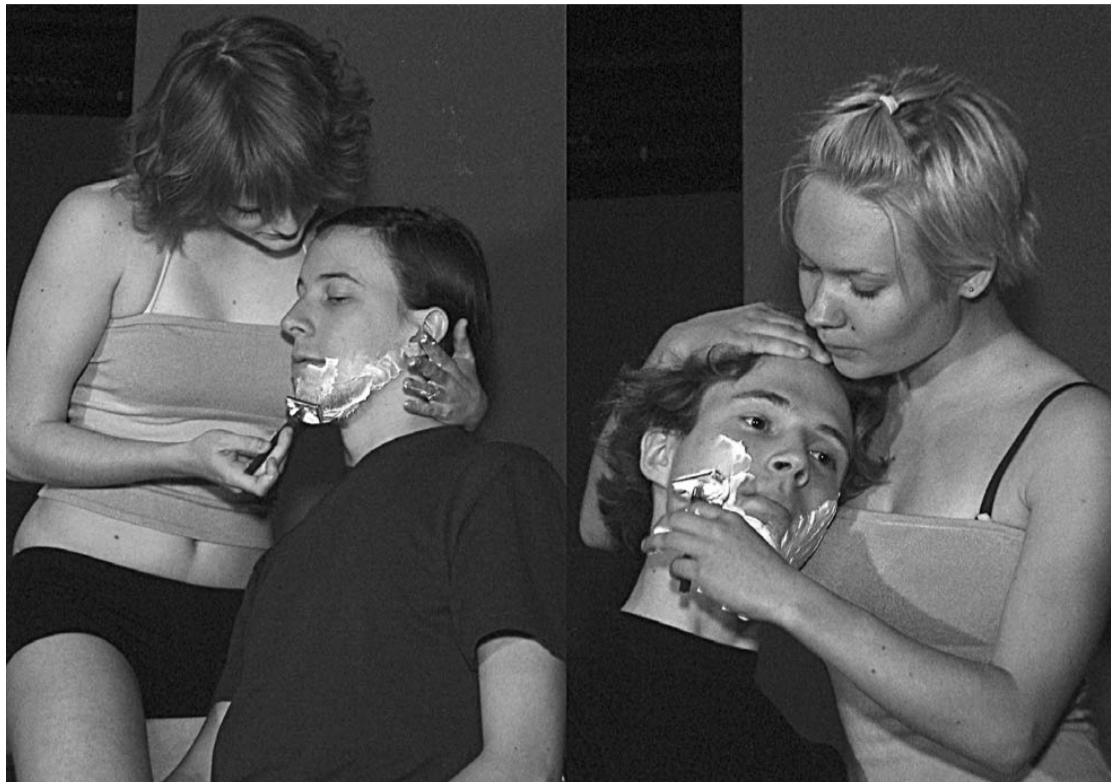
Airo sanoo haluavansa rankoilla aihevalinnoilla näyttää, mitä käy, jos vanhemmat eivät välitä lapsistaan.

"Sitä tulee vanhaksi ja äimistelee maailman meno. Maailmassa ei ole enää moraalialia. Mitä pienimmät kakarat hilluu kaduilla kaljapullojen ja lyömäaseiden kanssa", Airo päivittelee.

TULIKASSVOT ON saksalaisen **Marius von Mayenburgin** esikoisnäytelmä, joka teki hänestä 1990-luvun loppulla saksalaisen teatterin "uuden toivon".

Näytelmän keskiössä on keskiluokainen perhe, jonka vanhemmat ja lapset elävät tyystin eri maailmoissa. Isä ei ymmärrä, ja äiti laittaa kaiken oireilun lasten murosiän piikkiin.

Näytelmän luonteen vuoksi sitä ei suositella alle 16-vuotiaille. Airon mukaan kaikki rankimmat kohtaukset on

Ongelmallinen sisaruussuhde kaksin näyttelijöihin: vasemmalla Elsa Kalervo ja Niko Flang, oikealla Antti Marjakangas ja Anne Autio.

tehty niin, että ne katkeavat kriittisimmässä kohdassa. Kaikkea ei siis heitetä katsojan silmille, mutta mielikuvitus toki täydentää näkemäänsä.

Mutta miten säilyy näyttelijöiden mielenrauha tällaista näytelmää tehdessä?

"Vaikka rooliin eläydytäänkin, täytyy näyttelijän olla sillä tavalla rento, ettei

hän uppoa täysin rooliinsa", Airo sanoo.

"Huumoria on oltava mukana tekemisessä. Kaikesta pitää voida vääntää juttua, välillä vähän kipeääkin juttua", toteaa päähenkilö Kurtia näyttävä **Antti Marjakangas**.

Tulikassvot on tarjolla kaikkiaan 17 esitystä. Näytelmässä on vain viisi roolia, mutta JY:lle poikkeukselliseen ta-

paan osa niistä hoidetaan tuplamiehituksella ja -naisituksella. Kurtia näyttävät **Marjakangas** ja **Niko Flang**, ja hänen siskoaan **Olga** **Anne Autio** ja **Elsa Kalervo**.

Tulikassvot ensi-ilta illoikivissä sunnuntaina 17.10. klo 19. Seuraavat esitykset 21.10., 24.10. ja 25.10.

LUENTO JYYN HISTORIASTA

Jyväskylän yliopiston 70-vuotisjuhluvuoden *Studia generalia* -luentosarja käsittelee yliopiston omaa historiaa. Luentosarja käynnistyi jo lokakuun alussa ja se jatkuu joulukuun alkuun asti. Seuraavaksi on luvassa JY:n historian kirjoittaneen tutkijatohtori **Marko Lambergin** luento "Ylioppilaskunta yliopiston yhteydessä". Luento pidetään keskiviikkona 20. lokakuuta päärakennuksen juhlasalissa klo 18.15 alkaen. Luennon avaa ylioppilaskunnan pääsihteeri **Simo Pöyhönen**.

SEMINAARI JA NÄYTTELY PIETARISTA

Päärakennuksen aulassa on marraskuun puoliväliin asti esillä Suomen Pietarin instituutin kokoama kieronäyttely, joka esittelee suomalaisten toimintaa ja yhteyksiä Pietarissa. Näyttelyyn liittyvä seminaari järjestetään päärakennuksen salissa C5 keskiviikkona 20.10. klo 16 alkaen. Seminaarissa puhuvat muun muassa yliopiston professorit **Heikki Hanka**, **Bo Lönnqvist** ja **Martti Silvennoinen**. Tarkempi ohjelma löytyy yliopiston nettisivujen tapahtumakalenterista.

KOLME UUTTA PROFESSORIA

Tämän lehden ilmestymispäivänä 13.10. astuu virkaansa kolme uutta yliopiston professoria. Liikuntasociologian professori **Hannu Ikonen**, ympäristötieteen professori **Markku Kuitunen** sekä laskentatoimen professori **Jukka Pellinen** pitävät virkaanastujaisluentonsa päärakennuksen juhlasalissa klo 12 alkaen.

Kinossa esillä suru, kärsimys, toivo ja rakkaus

KINOLAISET MUISTAVAT 19.10. näytöksen elokuvan ohjaajan **Alejandro González Iñárritun** rainasta *Amores Perros*. Tällä kertaa nähdään *21 grammaa* (USA, Meksiko 2003). Se kertoo lyhyiden ja irrallisten, mutta visuaalisesti komeiden ottojen kautta kolmen kohtalokkaan onnettomuuden yhteen saattaman ihmisen tarinaa. Kaipausta, kärsimystä, surua ja katumusta täynnä oleva elokuva on K15.

Seuraavan tiistain, 26.10., elokuva *Casablancan katupojat* (Marokko, Tunisia, Ranska, Belgia 2000) on niin ikään K15, vaikka se kertoo lapsista. Ennen elokuvan ohjaamisesta **Nabil Ayouch** vietti kolme vuotta Casablancan kaduilla ja siellä imetty ymmärrys välittyi hienosti lopulliseen toteutukseen asti.

Amatööri näyttelijät suoriutuvat osistaan kumppaninsa hautajaisia järjestävinä katupoikina enemmän kuin erinomaisesti. Tästä elokuvasta ei löydy juurikaan moitteita sijaa, sillä *Ayouch* onnistuu välttämään myös tällaisten ongelmaelokuvien helmasyntin, liiallisen paisuttelun. Elokuva liittyy JY:n kehitysyhteistyöviikon ohjelmaan.

Marraskuun 2. päivänä Kinossa vietetään perinteistä Night Visions -iltaa, jonka elokuvia en ikävä kyllä ole aiem-

min nähnyt. Elokuvista saa lisätietoa Kinon verkkosivuilta ja JY:n kulttuurisihteeriltä. Karmea kauhua ovat järjestäjät luvanneet. Näytöksiä on kaksi, kello 18 ja 20.

Animaation ystäviä hemmotellaan Kinossa 9.11., jolloin nähdään **Moonsaeng Kimin** *Ihania päiviä* (Etelä-Korea, USA 2003). Ohjaaja maalaa esikoispitkässään synkeitä tulevaisuuden näkymiä. Maailmanloppu on jo tapahtumassa ja ihmiskunta on jyrkästi jakaantunut hyvä- ja huono-osaisiin. Hyväosaiset ovat vetäytyneet omaan eristettyyn kaupunkiinsa, jota turvallisuusjoukot suojaavat huono-osaisempien kapinallisten hyökkäilyiltä.

Tarinan juoni ei ole kovin yllättävä: on nuori saasteettomasta maailmasta haaveileva kapinallinen, kapinallisen perään lähtevä turvallisuuspalvelun agentti ja heidän välilleen syntyvä romanttinen jännite.

Animaatioiden komeus korvaa kuitenkin juonen tietynasteisen kaavamaisuuden ja henkilöhahmojen osittaisen sarjakuvamaisuuden. Maailmanloppuun meininki on rankattu K11-arvoiseksi.

RIITTA KOIKKALAINEN

Kampus Kinon esitykset tiistaisin klo 19 illoikivissä aulakerrassa. Liput 4/5 euroa.

M. A. Numminen puhui populaarista akateemisesti

arvio M.A. Numminen
Luento
Jyväskylän yliopisto 4.10.2004

MAURI ANTERO NUMMINEN otti yleisönsä usean vuosikymmenen esiintymiskokemuksen tuomalla varmuudella. Nummisen Musicalla Suomalaisen musiikin viikon yhteydessä pitämän luennon aiheita – suomalaisen populaarimusiikin pitkä ja kivinen tie salonkikelpoiseksi – rydyttivät eteenpäin useat omakohtaiset kokemukset vuosikymmenten varrelta.

Esiintymisen salissa avasi kaikille Nummisen uraan tutustuneille tuttu numero: kertomus siitä, kuinka hänet 1960-luvulla pidätettiin hänen esitettävään orkesterinsa kanssa Jyväskylän Kesässä kappaleita, joiden sanoituksen nähtiin loukkaavan sukupuolikuria.

"Hankaukset yhteiskunnan kanssa olivat jo tuolloin mielipuuhiani", kuvaili taiteilija hankkeensa taustoja.

Vaikka esitys piti sisällään muitakin Nummisen tunnetumpia ajatustuotoksia, koostui pääosa illan ohjelmistosta vähemmän tunnetusta materiaalista. Numminen kävi läpi populaarimusiikin historiaa Suomessa vahvasti tangon kautta, alkaen tangon saapumisesta Suomeen marraskuun toisena päivänä 1913 kello kaksi iltapäivällä.

Ikinuori M.A. Numminen istahti pianon ääreen luentonsa lopuksi.

Kantavana teemana läpi kokonaisuudessaan hillityn esityksen kulkivat Nummisen yritykset yhdessä monien muiden kanssa saada myös akateemiset piirit kiinnostuneiksi populaarista musiikista.

Vielä 1960-luvulla ei olisi tullut kulloonkaan, että esimerkiksi Katri-Helena ja Jari Sillanpää pääsisivät esiintymään konserttisaleihin. Toisaalta akateeminen maailma määrätietoisesti hylkää populaarimusiikin tutkimuskohteena: sillä ei

katsottu olevan mitään tekemistä kulttuurin kanssa.

Huolellisen kirjakielisesti esiintynyt Numminen päätti varsinaisen esityksensä havaintoon nykyisen pop-musiikin tavasta pohjata menestyksensä tangoelementteihin. Yleisö vaati kuitenkin lisää, ja Numminen esittikin ylimääräisiä numeroita ajatuksia mollimusiikista, Yleisradiosta ja populaarin haasteista.

JANNE IKONEN